

คู่มือประมวลจริยธรรม
เกี่ยวกับการปฏิบัติงานเพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน
(ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๖๗)

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอุบลราชธานี
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ

สารบัญ

	หน้า
บทนำ	๑
หลักการและเหตุผล	๒
วัตถุประสงค์ของการจัดทำ	๔
ผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict Of Interests)	๓/
ประโยชน์ส่วนบุคคล	๓/
ประโยชน์ส่วนรวมหรือประโยชน์สาธารณะ	๓/
การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ	๔
รูปแบบความขัดแย้งระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม	๔
กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ ส่วนรวม	๙
การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม	๙
ตามกฎหมาย ป.ป.ช.	
การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามมาตรา ๑๐๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม การทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔	๑๓
ประมวลจริยธรรมเกี่ยวกับการปฏิบัติงานเพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน ของข้าราชการ และลูกจ้างในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอุบลราชธานี	๑๙
พ.ศ. ๒๕๖๔	
หมวด ๑ บททั่วไป	๒๐
หมวด ๒ มาตรฐานจริยธรรม	๒๐
หมวด ๓ ส่วนที่ ๑ กลไกและการบังคับใช้ประมวลจริยธรรม เกี่ยวกับการปฏิบัติงานเพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน	๒๓
หมวด ๓ ส่วนที่ ๒ ระบบบังคับใช้ประมวลจริยธรรม	๒๕

บทนำ

ด้วยกระทรวงศึกษาธิการ โดย ก.ค.ศ. ในฐานะองค์กรกลางบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้กำหนดประมวลจริยธรรมข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อใช้เป็นหลักในการประพฤติปฏิบัติของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตามความในมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ.๒๕๖๒ ดังนี้

ข้อ ๑ ประมวลจริยธรรมข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษานี้ ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๒ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคนต้องประพฤติปฏิบัติตนเพื่อรักษาจริยธรรมที่กำหนดไว้ในข้อนี้โดยเคร่งครัดอยู่เสมอ

(๑) ยึดมั่นในสถาบันหลักของประเทศ อันได้แก่ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

(๒) ซื่อสัตย์สุจริต มีจิตสำนึกที่ดี มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่และต่อผู้เกี่ยวข้องในฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

(๓) กล้าคิด กล้าตัดสินใจ กล้าแสดงออก และกระทำในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม

(๔) มีจิตอาสา จิตสาธารณะ มุ่งประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัวหรือพวกพ้อง

(๕) มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน มุ่งมั่นในการปฏิบัติงานอย่างเต็มกำลังความสามารถ โดยคำนึงถึงคุณภาพการศึกษาเป็นสำคัญ

(๖) ปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรมและไม่เลือกปฏิบัติ

(๗) ดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดีและรักษาภาพลักษณ์ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

(๘) เคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ คำนึงถึงสิทธิเด็ก และยอมรับความแตกต่างของบุคคล

(๙) ยึดถือและปฏิบัติตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ

ข้อ ๓ ให้พนักงานราชการ ครูอัตราจ้าง ลูกจ้าง หรือผู้ปฏิบัติงานอื่นในหน่วยงาน การศึกษาประพฤติปฏิบัติตนตามประมวลจริยธรรมข้าราชการครูและบุคลากรทางการ ศึกษาได้ด้วยโดยอนุโลม

ข้อ ๔ ให้ประธาน ก.ค.ศ. รักษาการตามประมวลจริยธรรมนี้

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอุบลราชธานี ในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งในการ ขับเคลื่อนภารกิจด้านการบริหารจัดการศึกษา การพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ สามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต มีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องทั้งในเรื่องการศึกษา ทักษะการ ทำงาน และการดำเนินชีวิต เพื่อเป็นภูมิคุ้มกันสำคัญในการดำรงชีวิตและปรับตัวให้ทันกับ การเปลี่ยนแปลงของโลกยุคศตวรรษที่ ๒๑ จึงได้จัดทำคู่มือประมวลจริยธรรมเกี่ยวกับการ ปฏิบัติงานเพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนของข้าราชการ ลูกจ้างในสำนักงานศึกษาธิการ จังหวัดอุบลราชธานี โดยมุ่งเน้นให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ลูกจ้าง ใน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอุบลราชธานี ทุกคน ประพฤติตนตามประมวลจริยธรรม ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และปฏิบัติหน้าที่ด้วยความมุ่งมั่น ในการรักษา ประสิทธิภาพ มาตรฐานในการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามหลักวิชาการและวิชาชีพให้เกิดผล สัมฤทธิ์เพื่อประโยชน์สูงสุดให้แก่ประเทศชาติ ประชาชน และตนเอง

หลักการและเหตุผล

ประเทศไทยประสบกับปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันจนกลายเป็นวิกฤตในสังคม ซึ่งส่งผลกระทบต่อการดำเนินนโยบายของรัฐ และสร้างค่านิยมที่ผิดให้เกิดแก่สังคม คนที่มี พฤติกรรมฉ้อโกงแล้วได้รับการยกย่องสรรเสริญ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องสร้างจิตสำนึก ด้านคุณธรรม จริยธรรม ให้กับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้ซึ่งมีบทบาทสำคัญ ในการปฏิบัติหน้าที่ ตามนโยบายของรัฐและให้บริการแก่ประชาชนเพื่อนำไปสู่ความเจริญรุ่งเรืองของ ประเทศชาติ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๓๖ วรรค สามจึงกำหนดให้รัฐพึงจัดให้มีมาตรฐานทางจริยธรรม เพื่อให้หน่วยงานของรัฐใช้เป็นหลักใน การกำหนดประมวลจริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานนั้น ๆ ซึ่งต้องไม่ต่ำกว่า มาตรฐานทางจริยธรรมดังกล่าว และนโยบายของรัฐบาลที่จะส่งเสริมการบริหารราชการ แผ่นดินที่มีธรรมาภิบาลและการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ

เพื่อให้เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญและนโยบายของรัฐบาล รวมทั้งเพื่อให้การดำเนินการเสริมสร้างจริยธรรมและคุณธรรมของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอุบลราชธานี บังเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอุบลราชธานี จึงได้จัดทำคู่มือประมวลจริยธรรมเกี่ยวกับการปฏิบัติงานเพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนของข้าราชการ ในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอุบลราชธานี พ.ศ.๒๕๖๓

โดยมีสาระสำคัญเกี่ยวกับประมวลจริยธรรมของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอุบลราชธานี เพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับประมวลจริยธรรมให้กับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ปฏิบัติงานได้รับทราบและนำมายึดถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน ได้อย่างถูกต้อง เสริมสร้างจริยธรรมในองค์กร และเผยแพร่ภาพลักษณ์ที่ดีขององค์กรให้เป็นที่ยอมรับของสังคม อันจะนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ และก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประเทศชาติ

วัตถุประสงค์ของการจัดทำ

วัตถุประสงค์ของการจัดทำเพื่อให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และลูกจ้างในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอุบลราชธานีประพฤติปฏิบัติตนเพื่อรักษา จริยธรรมที่กำหนดอย่างเคร่งครัด โดยมีความคาดหวังต่อผลสัมฤทธิ์ หรือ ผลสำเร็จที่เกิดขึ้นจากการจัดทำคู่มือประมวลจริยธรรมเกี่ยวกับการปฏิบัติงานเพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนของข้าราชการ และลูกจ้างในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอุบลราชธานี พ.ศ.๒๕๖๓ ซึ่งแบ่งเป็นระดับความสำเร็จที่คาดหวัง ดังนี้

ระดับที่ ๑ ข้าราชการครู บุคลากรทางการศึกษาและลูกจ้างทุกคน มีความเข้าใจในเนื้อหาและความหมายที่กำหนดไว้ในประมวลจริยธรรมอย่างถ่องแท้

ระดับที่ ๒ ข้าราชการครู บุคลากรทางการศึกษาและลูกจ้างทุกคน มีการยอมรับต่อคุณค่าของมาตรฐานจริยธรรมที่กำหนดไว้ในประมวลจริยธรรม และนำมา ยึดถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง ตามมาตรฐานจริยธรรมขององค์กร

ระดับที่ ๓ ข้าราชการครู บุคลากรทางการศึกษาและลูกจ้างทุกคนยอมรับ และนำไปปฏิบัติจนเป็นปกติวิสัย

ความหมายของจริยธรรม

คำว่า “จริยธรรม” แยกออกได้เป็น จริย + ธรรม ซึ่งคำว่า จริย หมายถึง ความประพฤติหรือกิจที่ควรประพฤติ ส่วนคำว่า ธรรม มีความหมายหลายประการ เช่น คุณความดี, หลักคำสอนของศาสนา, หลักปฏิบัติ เมื่อนำคำทั้งสอง มารวมกันเป็น “จริยธรรม” จึงมีความหมายตามตัวอักษรว่า “หลักแห่งความประพฤติ” หรือ “แนวทางของการประพฤติ” ที่กล่าวมานั้นเป็นความหมายตามตัวอักษรของคำว่า “จริยธรรม” ซึ่งเป็นแนวทางให้นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของคำว่า “จริยธรรม” ไว้อย่างคลึงกัน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

จริยธรรม หมายถึง ธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติ, ศีลธรรม, กฎศีลธรรม (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒)

จริยธรรม หมายถึง แนวทางประพฤติปฏิบัติตนเพื่อการบรรลุถึงสภาพชีวิต อันทรงคุณค่าพึงประสงค์ (ผลการสัมมนาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ เรื่อง จริยธรรมในสังคมไทยปัจจุบัน ซึ่งจัดขึ้นที่ สถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย (AIT))

จริยธรรม หมายถึง หลักคำสอนว่าด้วยความประพฤติเป็นหลักสำหรับ
ให้บุคคลยึดถือในการปฏิบัติตน (วิทย์ วิศทเวทย์ และเสถียรพงษ์ วรรณปก)

จริยธรรม หมายถึง ระเบียบปฏิบัติที่มุ่งปฏิบัติเพื่อให้เกิดความผาสุกในสังคม
เป็นสิ่งที่มนุษย์ทำขึ้น แต่งขึ้นตามเหตุผลของมนุษย์เอง หรือตามความต้องการของมนุษย์
(พุทธทาสภิกขุ)

จริยธรรม หมายถึง การนำความรู้ในความจริงหรือกฎธรรมชาติไปใช้ให้เกิด
ประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตที่ดีงาม อันจะทำให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม (พระรา
ชมุนี)

ตามนิยามข้างต้น สามารถประมวลสรุปความได้ว่า จริยธรรม หมายถึง
แนวทางของการประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นคนดี เป็นประโยชน์สุขแก่ตนเองและส่วนรวม

นอกจากนี้ จริยธรรมไม่ใช่กฎหมาย เพราะกฎหมายเป็นสิ่งบังคับให้คนทำ
ตาม และมีบทลงโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืน ดังนั้น สาเหตุที่คนเคารพเชื่อฟังกฎหมายเพราะกลัว
ถูกลงโทษ ในขณะที่จริยธรรมไม่มีบทลงโทษ ดังนั้น คนจึงมีจริยธรรมเพราะมีแรงจูงใจ
แต่อย่างไรก็ตาม กฎหมายก็มีส่วนเกี่ยวข้องกับจริยธรรมในฐานะเป็นแรงหนุนจากภายนอก
เพื่อให้คนมีจริยธรรม และโดยทั่วไปจริยธรรมมักอิงอยู่กับศาสนา ทั้งนี้เพราะคำสอน
ทางศาสนามีส่วนสร้างระบบจริยธรรมให้สังคม แต่ทั้งนี้มิได้หมายความว่า จริยธรรมอิงอยู่
กับหลักคำสอนทางศาสนาเพียงอย่างเดียว แท้ที่จริงนั้นจริยธรรมหยั่งรากอยู่บน
ขนบธรรมเนียมประเพณี โดยนัยนี้ บางคนเรียกหลักแห่งความประพฤติอันเนื่องมาจากคำ
สอนทางศาสนาว่า "ศีลธรรม" และเรียกหลักแห่งความประพฤติอันพัฒนามาจากแหล่งอื่น ๆ
ว่า "จริยธรรม" ในทรรศนะของนักวิชาการหลายท่าน ศีลธรรมกับจริยธรรมจึงเป็นอัน
เดียวกัน ไม่อาจแยกเด็ดขาดจากกันได้ ความแตกต่างอยู่ตรงแหล่งที่มา ถ้าแหล่งแห่งความ
ประพฤตินั้นมาจากศาสนาหรือข้อบัญญัติของศาสนา นั่นคือ ศีลธรรม แต่ถ้าเป็นหลักทั่ว ๆ
ไป ไม่เกี่ยวกับศาสนา เช่น คำสอนของนักปรัชญา นั่นคือ จริยธรรม กล่าวคือ จริยธรรมจะมี
ความหมายกว้างกว่าศีลธรรม เพราะศีลธรรมเป็นหลักคำสอนทางศาสนาที่ว่าด้วยความ
ประพฤติปฏิบัติชอบ ส่วนจริยธรรมหมายถึงหลักแห่งความประพฤติปฏิบัติชอบอัน
วางรากฐานอยู่บนหลักคำสอนของศาสนา ปรัชญาและขนบธรรมเนียมประเพณี

กล่าวโดยสรุป จริยธรรม หมายถึง แนวทางของการประพฤติปฏิบัติตนเป็นคนดี ซึ่งมีลักษณะเป็นข้อบัญญัติให้บุคคลประพฤติปฏิบัติตามอันถือกันว่าเป็นการกระทำที่ดี ดังนั้น การดำเนินชีวิตตามหลักจริยธรรมเป็นสิ่งที่สังคมต้องการ สังคมจึงได้จัดให้มีการวางแนวทาง ของการประพฤติปฏิบัติตนและมีการสั่งสอนอบรมเรื่องจริยธรรมแก่สมาชิกของสังคม ผลที่สังคมคาดหวังคือการที่สมาชิกล้วนนำเอาจริยธรรมไปประพฤติในชีวิตประจำวัน เช่นเดียวกับการกำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีประมวลจริยธรรมตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ เพื่อสร้างมาตรฐานทางจริยธรรมและให้เจ้าหน้าที่ของรัฐประพฤติปฏิบัติตาม

ผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict Of Interests)

ผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict Of Interests) ภาษาไทยใช้ว่าความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม (Conflict Of Interests : COI) เป็นประเด็นปัญหาทางการบริหารภาครัฐในปัจจุบันที่เป็นบ่อเกิดของปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบในระดับที่รุนแรงขึ้น และยังสะท้อนปัญหาการขาดหลักธรรมาภิบาลและเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ

“การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม และความผิดมาตรา ๑๐๐”

ประโยชน์ส่วนบุคคล

หมายถึง การที่บุคคลทั่วไปในลักษณะเอกชนหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐในสถานะเอกชนได้ทำกิจกรรมหรือได้กระทำการต่างๆ เพื่อประโยชน์ส่วนตน ครอบครัว ญาติ เพื่อประโยชน์ของกลุ่มในสังคมที่มีความสัมพันธ์กันในรูปแบบต่างๆ เช่น การประกอบอาชีพ การทำธุรกิจ การค้า การลงทุน เพื่อประโยชน์ในทางการเงิน หรือในทางทรัพย์สินต่างๆ เป็นต้น

ประโยชน์ส่วนรวมหรือประโยชน์สาธารณะ

หมายถึง การที่บุคคลใดๆ ในสถานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ (ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานของรัฐ) ได้กระทำการใดๆ ตามหน้าที่หรือได้ปฏิบัติหน้าที่ อันเป็นการดำเนินการในอีกส่วนหนึ่งที่ยกออกมาจากการดำเนินการ ตามหน้าที่ในสถานะเอกชน กระทำการใดๆ ตามหน้าที่หรือการปฏิบัติ ตามหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐจึงมีวัตถุประสงค์หรือมีเป้าหมายเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม หรือการรักษาประโยชน์ส่วนรวมที่เป็นประโยชน์ของรัฐ

การทำหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ จึงมีความเกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงกับอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย และจะมีรูปแบบของความสัมพันธ์ หรือมีการกระทำในลักษณะต่างๆ กัน ที่เหมือนหรือคล้ายกันกับการกระทำของบุคคลในสถานะเอกชน เพียงแต่จะแตกต่างกันที่วัตถุประสงค์ เป้าหมายหรือประโยชน์สุดท้ายที่แตกต่างกัน

การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

หมายถึง การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐตกอยู่ในฐานะเป็นผู้มีส่วนได้เสียในรูปแบบต่างๆ ที่กฎหมายบัญญัติห้ามไว้ และเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นยังได้เข้าไปพิจารณาดำเนินในกิจการสาธารณะที่เป็นการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ในกิจการของรัฐ เพื่อประโยชน์ของรัฐ แต่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้พิจารณาได้มีผลประโยชน์ส่วนตนเข้าไปแอบแฝง หรือได้นำประโยชน์ส่วนตนเข้าไปมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ ซึ่งรวมถึงการนำเอาการมีส่วนได้เสียในรูปแบบต่างๆ หรือการมีผลประโยชน์แอบแฝง หรือการนำความสัมพันธ์ส่วนตนเข้าไปเกี่ยวข้องในการตัดสินใจในการดำเนินการใดๆ ตามอำนาจหน้าที่ของการดำเนินงานที่เป็นกิจการของรัฐ

รูปแบบความขัดแย้งระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม

การรับประโยชน์ต่างๆ (Accepting Benefits)	→	รับของขวัญ / เงินสนับสนุน / เงินบริจาคจากลูกค้าของหน่วยงาน
การทำธุรกิจกับตัวเอง (Self-Dealing)	→	มีส่วนได้เสียในสัญญา
หรือเป็น คู่สัญญา (Contracts)		ที่ทำกับหน่วยงานต้นสังกัด
การทำงานหลังจากออกจากตำแหน่งหน้าที่
สาธารณะหรือหลังเกษียณ
(Post –Employment)	→	ลาออกจากหน่วยงานเพื่อไปทำงานในหน่วยงานที่ดำเนินธุรกิจประเภทเดียวกัน
การทำงานพิเศษ (Outside Employment
or Moonlighting)	→	ตั้งบริษัทดำเนินธุรกิจที่แข่งขันหรือรับงานจากหน่วยงานต้นสังกัด
การรู้ข้อมูลภายใน (Inside Information)	→	ใช้ ประโยชน์ จาก ขั้ มู ล ภายใน เพื่อประโยชน์ของตนเอง
การนำโครงการสาธารณะลงในเขตเลือกตั้ง
เพื่อประโยชน์ทางการเมือง(Pork-Barrrelling)	→	รุมต.อนุมัติโครงการไปลงในพื้นที่ตนเอง, ใช้บ.สาธารณะเพื่อหาเสียง
การใช้สมบัติของหน่วยงานเพื่อประโยชน์ส่วนตัว
ในงานส่วนตัว (Using Employer,Property for Private Advantage)	→	นำทรัพย์สินของหน่วยงานไปใช้ใน

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

กับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม

๑. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐
๒. คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๙/๒๕๖๐ เรื่องการปฏิรูปการศึกษาในภูมิภาคของกระทรวงศึกษาธิการ
๓. พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๓ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
๔. ตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๕๐ และ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔)

การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม

ตามกฎหมาย ป.ป.ช.

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๕๐ และ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔) มาตรา ๑๐๐ ได้กำหนดห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินกิจการ ดังต่อไปนี้

- (๑) เป็นคู่สัญญาหรือมีส่วนได้เสียในสัญญาที่ทำกับหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งมีอำนาจกำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบ หรือดำเนินคดี
- (๒) เป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่เข้าเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งมีอำนาจกำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบ หรือดำเนินคดี
- (๓) รับสัมปทานหรือคงถือนใดซึ่งสัมปทานจากรัฐ หน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเข้าเป็นคู่สัญญากับรัฐ หน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่นอันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอน ทั้งนี้ ไม่ว่าโดยตรงหรือทางอ้อมหรือเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่รับสัมปทานหรือเข้าเป็นคู่สัญญาในลักษณะดังกล่าว

(๔) เข้าไปมีส่วนได้เสียในฐานะเป็นกรรมการ ที่ปรึกษา ตัวแทน พนักงานหรือลูกจ้างในธุรกิจของเอกชนซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับ ดูแล ควบคุมหรือตรวจสอบของหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นสังกัดอยู่หรือปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งโดยสภาพของผลประโยชน์ของธุรกิจของเอกชนนั้นอาจขัดหรือแย้งต่อประโยชน์ส่วนรวมหรือประโยชน์ทางราชการหรือกระทบต่อความมีอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้น

(มาตรา ๑๐๐ วรรคสอง)

เจ้าหน้าที่ของรัฐตำแหน่งใด ที่ต้องห้ามมิให้ดำเนินกิจการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(มาตรา ๑๐๐ วรรคสาม)

ให้นำบทบัญญัติในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับกับคู่สมรสของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามวรรคสองโดยให้ถือว่าการดำเนินกิจการของคู่สมรสดังกล่าว เป็นการดำเนินกิจการของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

มาตรา ๑๐๐ มีองค์ประกอบ ดังนี้

๑. ตำแหน่งเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ต้องห้ามกระทำ

- ประกาศคณะกรรมการ ป.ป.ช. เรื่องกำหนดตำแหน่งเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ต้องห้ามมิให้ดำเนินกิจการตามความในมาตรา ๑๐๐ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ กำหนดตำแหน่งเจ้าหน้าที่รัฐที่ต้องห้ามมิให้ดำเนินกิจการตาม มาตรา ๑๐๐ ดังต่อไปนี้

๑. นายกรัฐมนตรี /คู่สมรส

๒. รัฐมนตรี /คู่สมรส

๓. ผู้บริหารท้องถิ่น /คู่สมรส

๔. รองผู้บริหารท้องถิ่น /คู่สมรส

๒. การกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ต้องห้ามตามกฎหมาย มาตรา ๑๐๐

มาตรา ๑๐๐ (๑)

- ห้ามเป็นคู่สัญญา หมายถึง ห้ามเป็นคู่สัญญาที่ทำกับหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นมีอำนาจกำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบ หรือดำเนินคดี
- ห้ามมีส่วนได้เสียในสัญญา หมายถึง ห้ามเข้ามีส่วนได้เสียโดยตรงในสัญญาที่ได้ทำไว้กับหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นมีอำนาจกำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบ หรือดำเนินคดี
- ถ้ามีส่วนได้เสียโดยอ้อม ต้องรับผิดชอบตามกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นๆ ได้บัญญัติไว้

มาตรา ๑๐๐ (๒)

- ห้ามเป็นหุ้นส่วนในห้างหุ้นส่วน ที่เข้าเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งมีอำนาจกำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบ หรือดำเนินคดี
- ห้ามเป็นผู้ถือหุ้นในบริษัท ที่เข้าเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งมีอำนาจกำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบ หรือดำเนินคดี

มาตรา ๑๐๐ (๓) มีองค์ประกอบดังนี้

ส่วนที่ ๑ การห้ามรับสัมปทาน

๑.๑ ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ได้รับสัมปทาน หรือคงถือไว้ซึ่งสัมปทาน หรือเป็นหุ้นส่วนในห้างหุ้นส่วน หรือผู้ถือหุ้นในบริษัทที่รับสัมปทานจากรัฐ หน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจหรือราชการส่วนท้องถิ่นไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม

ส่วนที่ ๒ การห้ามเข้าเป็นคู่สัญญาที่มีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอน

๒.๑ ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดเข้าเป็นคู่สัญญาหรือเป็นหุ้นส่วนในห้างหุ้นส่วน หรือผู้ถือหุ้นในบริษัทที่เข้าเป็นคู่สัญญากับรัฐ หน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจหรือราชการส่วนท้องถิ่น อันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอนไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม

สัญญาสัมปทาน หมายถึง สัญญาที่รัฐอนุญาตให้คู่สัญญาฝ่ายเอกชนเป็นผู้จัดทำบริการสาธารณะแทนรัฐ โดยเอกชนเป็นผู้ลงทุนและลงแรง และได้รับสิทธิ

ที่จะเรียกเก็บค่าใช้บริการสาธารณะจากผู้ใช้บริการตลอดระยะเวลาที่กำหนดไว้ในสัญญา เช่น สัญญาสัมปทานสร้างทางด่วน สัญญาสัมปทานรถไฟฟ้า BTS เป็นต้น

มาตรา ๑๐๐ (๔) ห้ามเข้าไปมีส่วนได้เสียในฐานะเป็น

๑. ห้ามเป็นกรรมการ
๒. ห้ามเป็นที่ปรึกษา
๓. ห้ามเป็นตัวแทน
๔. ห้ามเป็นพนักงานหรือลูกจ้าง

ในธุรกิจของเอกชน ซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับ ดูแล ควบคุม หรือตรวจสอบของหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นสังกัดอยู่หรือปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งโดยสภาพของผลประโยชน์ของธุรกิจเอกชนนั้นอาจขัดหรือแย้งต่อประโยชน์ส่วนรวม หรือประโยชน์ทางราชการ หรือกระทบต่อความอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้น

ระยะเวลาในการบังคับใช้

- กรณีเข้ารับตำแหน่ง ใช้บังคับกับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ได้มีการประกาศกำหนดตำแหน่ง โดยเริ่มนับตั้งแต่ได้มีการแถลงนโยบายต่อสภาตามขั้นตอนที่กฎหมายกำหนด หรือในกรณีที่มีการแถลงนโยบายแล้ว ให้เริ่มนับตั้งแต่มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าแต่งตั้ง (รัฐมนตรี)

- กรณีพ้นตำแหน่ง ให้เริ่มนับต่อจากวันที่ได้พ้นตำแหน่งต่อไปอีก ๒ ปี เว้นแต่เป็นการพ้นจากตำแหน่งเพราะตาย

- การบังคับใช้กับคู่สมรส ให้บังคับตั้งแต่คู่สมรสอีกฝ่ายหนึ่งได้เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ และให้เริ่มนับต่อจากวันที่ได้พ้นตำแหน่งต่อไปอีก ๒ ปี เว้นแต่เป็นการพ้นจากตำแหน่งเพราะตาย

บทกำหนดโทษ

- เจ้าหน้าที่ของรัฐที่กระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๑๐๐ จะต้องรับโทษในทางอาญา ตามมาตรา ๑๒๒ (ระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๓ ปี หรือปรับไม่เกิน ๖๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ)

- ส่วนคู่สมรสของเจ้าหน้าที่ของรัฐกฎหมายมิได้บัญญัติให้ต้องรับโทษ

การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามมาตรา ๑๐๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ มาตรา ๑๐๓

“ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ได้รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากบุคคลนอกเหนือจากทรัพย์สินหรือประโยชน์อันควรได้ตามกฎหมาย หรือกฎ ข้อบังคับ ที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เว้นแต่การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาตามหลักเกณฑ์และจำนวนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

บทบัญญัติในวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดของผู้ซึ่งพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐมาแล้วยังไม่ถึงสองปีด้วยโดยอนุโลม

“ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๓”

- ประกาศ ณ วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ และได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๓ /ตอนที่ ๑๑๔ ก/หน้า ๑๘ เมื่อ วันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๓

- บังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๓ เป็นต้นมา

สาระสำคัญ

หลัก ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ได้รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากบุคคล

ข้อยกเว้น

- รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นอันควรได้ตามกฎหมาย หรือกฎ ข้อบังคับ ที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

- การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาตามที่กำหนดไว้ในประกาศนี้

ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด คืออะไรบ้าง

ทรัพย์สิน หมายถึง ทรัพย์และวัตถุไม่มี รูปร่าง ซึ่งอาจมีราคาและอาจถือเอาได้ (มาตรา ๑๓๘ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์)

“ประโยชน์อื่นใด” หมายความว่า สิ่งที่มีมูลค่า ได้แก่ การลดราคา การรับความบันเทิง การรับบริการ การรับการฝึกอบรม หรือสิ่งอื่นใดในลักษณะเดียวกัน

ทรัพย์สินหรือประโยชน์อันควรได้ตามกฎหมาย เช่น

- เงินเดือน ค่าตอบแทน
- เงินประจำตำแหน่ง
- ค่าเบี้ยเลี้ยงเดินทาง ค่าที่พัก ค่าพาหนะในการเดินทางไปราชการ หรือในการฝึกอบรมสัมมนา
- ทรัพย์สินที่เกิดจากการทำนิติกรรมสัญญาต่างๆ
- ทรัพย์สินที่ได้มาจากสิทธิโดยชอบด้วยกฎหมาย

หลักเกณฑ์ที่เจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถรับทรัพย์สินได้

ต้องเป็นการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาเท่านั้น และต้องเป็นกรณีดังต่อไปนี้

- (๑) รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากญาติซึ่งให้โดยเสน่หาตามจำนวนที่เหมาะสมตามฐานะ
- (๒) รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากบุคคลอื่นซึ่งมิใช่ญาติมีราคาหรือมูลค่าในการรับจากแต่ละบุคคล แต่ละโอกาสไม่เกินสามพันบาท
- (๓) รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่การให้นั้นเป็นการให้ในลักษณะให้กับบุคคลทั่วไป

รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยา

หมายความว่า การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากญาติหรือจากบุคคลที่ให้แก่กันโอกาสต่าง ๆ โดยปกติตามขนบธรรมเนียม ประเพณี หรือวัฒนธรรม หรือให้กันตามมารยาทที่ปฏิบัติกันในสังคม

“ปกติประเพณีนิยม” หมายความว่า เทศกาลหรือวันสำคัญ ซึ่งอาจมีการให้ของขวัญกัน และให้หมายความรวมถึงโอกาสในการแสดงความยินดี การแสดงความขอบคุณ

การต้อนรับ การแสดงความเสียใจหรือการให้ความช่วยเหลือตามมารยาทที่ถือปฏิบัติกัน
ในสังคม

(๑) รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากญาติซึ่งให้โดยเสน่หาตามจำนวน
ที่เหมาะสมตามฐานะ

“ญาติ”หมายความว่า ผู้บุพการี ผู้สืบสันดาน พี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน
หรือพี่น้องร่วมบิดาหรือมารดาเดียวกัน ลุง ป้า น้า อา คู่สมรส ผู้บุพการีหรือผู้สืบสันดาน
ของคู่สมรส บุตรบุญธรรม หรือผู้รับบุตรบุญธรรม

การให้โดยเสน่หา หมายถึง การมอบทรัพย์สินอย่างหนึ่งอย่างใดที่ชอบด้วย
กฎหมายที่เป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ให้ โดยมอบให้กับผู้รับ ซึ่งผู้ให้จะต้องตั้งใจที่จะให้กับผู้รับ
และผู้รับเต็มใจที่จะรับมอบและยอมรับทรัพย์สินนั้น โดยไม่มีค่าตอบแทน

เหมาะสมตามฐานะ หมายความว่า เหมาะสมกับฐานะของตน เช่น การซื้อสินค้า
อันจำเป็นตามปกติ การใช้จ่ายที่ไม่ฟุ้งเฟ้อตามปกติ

(๒) รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากบุคคลอื่นซึ่งมิใช่ญาติมีราคาหรือ
มูลค่าในการรับจากแต่ละบุคคล แต่ละโอกาสไม่เกินสามพันบาท

– การรับทรัพย์สินในแต่ละโอกาส คือ การรับทรัพย์สินจากบุคคลใดบุคคล
หนึ่งในแต่ละโอกาสตามธรรมเนียมจรรยา เช่น การรับของขวัญปีใหม่จากบุคคลคนเดียวเพียงครั้งเดียว

– มูลค่าทรัพย์สินจะต้องไม่เกินจำนวน ๓,๐๐๐ บาท ในการรับในแต่ละโอกาส

(๓) รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่การให้นั้นเป็นการให้ในลักษณะให้กับ
บุคคลทั่วไป

กล่าวคือ บุคคลใดก็สามารถรับทรัพย์สินดังกล่าวได้ โดยไม่เฉพาะเจาะจง

หากรับทรัพย์สินที่ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์มาแล้วจะต้องทำอย่างไร

การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ หรือมีราคา
หรือมีมูลค่ามากกว่า ๓,๐๐๐ บาท ซึ่งเจ้าหน้าที่ของรัฐได้รับมาแล้ว นั้น จะต้องมิเหตุแห่ง
การรับ กล่าวคือ การรับทรัพย์สินนั้นจะต้องมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องรับไว้เพื่อรักษา
ไมตรี มิตรภาพ หรือความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล และไม่สามารถปฏิเสธได้ ซึ่งเจ้าหน้าที่
ของรัฐผู้นั้นจะต้องดำเนินการ ดังนี้

๑. แจ้งรายละเอียดข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นต่อผู้บังคับบัญชา ซึ่งเป็นหัวหน้าส่วนราชการ หรือผู้บริหารสูงสุดขององค์กรที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นสังกัด โดยทันทีที่สามารถกระทำได้ เพื่อให้วินิจฉัยว่ามีเหตุผลความจำเป็น ความเหมาะสม และสมควรที่จะให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นรับทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้นไว้เป็นสิทธิของตนหรือไม่

๒. ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาหรือผู้บริหารสูงสุดขององค์กร มีคำสั่งว่าไม่สมควรรับทรัพย์สินหรือประโยชน์ดังกล่าว ก็ให้คืนทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้นแก่ผู้ให้โดยทันที ในกรณีที่ไม่สามารถคืนให้ได้ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นส่งมอบทรัพย์สินหรือประโยชน์ดังกล่าว ให้เป็นสิทธิของหน่วยงานที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นสังกัดโดยเร็ว

๓. เมื่อได้ดำเนินการตามความในวรรคสองแล้ว ให้ถือว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นไม่เคยได้รับทรัพย์สินหรือประโยชน์ดังกล่าวเลย

กรณีที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งไม่มีผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจถอดถอน ให้แจ้งต่อคณะกรรมการป.ป.ช.

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๑๒๒ “เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดฝ่าฝืนบทบัญญัติมาตรา ๑๐๐ มาตรา ๑๐๑ หรือ มาตรา ๑๐๓ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ...”

มาตรา ๑๐๓/๒ “บรรดาความผิดที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ ให้ถือเป็นความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมตามประมวลกฎหมายอาญาด้วย”

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการให้หรือรับของขวัญของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๔

สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๑. เจ้าหน้าที่ของรัฐจะให้ของขวัญแก่ผู้บังคับบัญชาหรือบุคคลในครอบครัวของผู้บังคับบัญชา นอกเหนือจากปกติประเพณีนิยม มิได้

๒. หากเป็นการให้ของขวัญตามปกติประเพณีนิยม ผู้บังคับบัญชาหรือบุคคลในครอบครัวของตนจะรับของขวัญจากเจ้าหน้าที่ที่มีมูลค่าเกินสามพันบาทมิได้

๓. เจ้าหน้าที่ของรัฐจะเรียไ้เงินหรือทรัพย์สินอื่นใด หรือใช้เงินสวัสดิการเพื่อบริจาคหรือจัดหาของขว้ญมอบให้แก่ผู้บังคับบัญชาหรือบุคคลในครอบครัวของผู้บังคับบัญชามีได้ ไม่ว่ากรณีใดๆ

๔. เจ้าหน้าที่จะยินยอมให้บุคคลในครอบครัวรับของขว้ญจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ของตนมิได้ เว้นแต่เป็นปกติประเพณีนิยม และมีมูลค่าไม่เกินสามพันบาท

๕. เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ไม่ปฏิบัติตามระเบียบนี้ ให้ถือว่า ประพฤติตนไม่เป็นไปตามหลักคุณธรรมและจริยธรรม หรือเป็นการกระทำผิดวินัย

๖. ให้ผู้บังคับบัญชามีหน้าที่ควบคุมเจ้าหน้าที่ของรัฐให้ปฏิบัติตามกฎหมายโดยเคร่งครัดในกรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ปฏิบัติตาม ให้ดำเนินการลงโทษทางวินัยตามควรแก่กรณี กรณีเห็นว่าการกระทำนั้นอาจมีเหตุเกี่ยวข้องกับการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการมีมูลความผิดทางอาญา หรือฝ่าฝืนกฎหมายอื่นให้แจ้งหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่พิจารณาดำเนินการต่อไป

เพื่อประโยชน์ในการเสริมสร้างทัศนคติในการประหยัดแก่ประชาชนทั่วไป ในการแสดงความยินดี การแสดงความปรารถนาดี การแสดงความต้อนรับหรือการแสดง ความเสียใจ ตามปกติประเพณีต่างๆ ให้ใช้บัตรอวยพร การลงนามในสมุดอวยพร หรือใช้บัตรแสดงความเสียใจ แทนการให้ของขว้ญ

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี

ว่าด้วยการเรียไ้ของหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๔

สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๑. หน่วยงานของรัฐจะจัดให้มีการเรียไ้หรือเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียไ้มิได้ เว้นแต่ได้รับอนุมัติจาก กคร. หรือ กคร. จังหวัด (คณะกรรมการควบคุมการเรียไ้) หรือเป็นไปตามหลักเกณฑ์ว่าด้วยการควบคุมการเรียไ้

๒. หลักเกณฑ์การเรียไ้ ต้องมีลักษณะและวัตถุประสงค์อย่างหนึ่งอย่างใด ดังนี้

- ๑) เพื่อประโยชน์แก่หน่วยงานของรัฐนั่นเอง
- ๒) เพื่อประโยชน์แก่การป้องกันหรือพัฒนาประเทศ
- ๓) เพื่อสาธารณประโยชน์

๔) หน่วยงานของรัฐเข้ามีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียไร โดยได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการควบคุมการเรียไรตามกฎหมายแล้ว

๓. ข้อยกเว้นไม่ต้องขออนุมัติจาก กคร. หรือ กคร. จังหวัด

๑) เป็นนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล และมีมติ ค.ร.ม. แล้ว

๒) เพื่อช่วยเหลือผู้เสียหายหรือบรรเทาความเสียหายที่เกิดจากสาธารณภัยหรือเกิดเหตุการณ์ใดที่สำคัญ

๓) ในโอกาสการทอดผ้าพระกฐินพระราชทาน

๔) เป็นการเรียไรตามข้อ ๑) หรือ ๓) เพื่อให้ได้เงินหรือทรัพย์สินที่ไม่เกินจำนวนหรือมูลค่าตามที่ กคร. กำหนด

๕) เป็นการให้ความร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐอื่นที่ได้รับอนุมัติ หรือได้รับยกเว้นในการขออนุมัติตามระเบียบแล้ว

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐได้รับอนุมัติให้เรียไร หรือได้รับการยกเว้นในการเรียไรให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

๑) ประกาศหรือเผยแพร่ ต่อสาธารณชน

๒) กำหนดสถานที่หรือวิธีการที่จะรับทรัพย์สินจากการเรียไร

๓) ออกใบเสร็จหรือหลักฐานการรับเงินหรือทรัพย์สิน

๔) จัดทำบัญชีการรับจ่ายเงินหรือทรัพย์สินตามระบบบัญชีราชการ

ภายในเก้าสิบวัน

๕) รายงานสำนักงานการตรวจสอบเงินแผ่นดินภายในสามสิบวัน

ประมวลจริยธรรมเกี่ยวกับการปฏิบัติงานเพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน ของข้าราชการ และลูกจ้างในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอุบลราชธานี พ.ศ.๒๕๖๓

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอุบลราชธานี เป็นหน่วยงานปฏิบัติภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการเกี่ยวกับการบริหารและการจัดการศึกษาตามที่กฎหมายกำหนด การปฏิบัติราชการตามอำนาจหน้าที่ นโยบาย และยุทธศาสตร์ของส่วนราชการต่าง ๆ ที่มอบหมายและมีอำนาจหน้าที่ในเขตจังหวัด เพื่อให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และลูกจ้างในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอุบลราชธานี ยึดถือประโยชน์ของประเทศชาติเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตน และไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน จึงกำหนดประมวลจริยธรรม ดังนี้

๑. เป็นเครื่องมือกำกับกับความประพฤติของข้าราชการ ลูกจ้าง ที่สร้างความโปร่งใส มีมาตรฐานในการปฏิบัติงานที่ชัดเจนและเป็นสากล
 ๒. ยึดถือเป็นหลักการและแนวทางปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอของข้าราชการ ลูกจ้าง เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามหลักคุณธรรมจริยธรรม มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
 ๓. ให้เกิดรูปแบบการปฏิบัติงานอันเป็นที่ยอมรับ เพิ่มความน่าเชื่อถือ เกิดความมั่นใจแก่ผู้รับบริการและประชาชนทั่วไป ตลอดจนผู้มีส่วนได้เสีย
 ๔. ทำให้เกิดพันธะผูกพันระหว่างหน่วยงานและข้าราชการ ลูกจ้าง สร้างระบบความรับผิดชอบต่อนตนเอง ต่อหน่วยงาน ต่อผู้บังคับบัญชา ต่อประชาชน และต่อสังคมตามลำดับ
 ๕. ป้องกันการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ และความขัดแย้งทางผลประโยชน์ที่อาจเกิดขึ้น รวมทั้งเสริมสร้างความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน
- ทั้งนี้ รวมถึงเพื่อใช้เป็นค่านิยมร่วมของหน่วยงานและข้าราชการ และลูกจ้างทุกคนพึงยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติควบคู่ไปกับระเบียบและกฎข้อบังคับอื่นๆ อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ ดังนี้

หมวด ๑ บททั่วไป

ข้อ ๑ ในประมวลจริยธรรมเกี่ยวกับการปฏิบัติงานผลประโยชน์ทับซ้อนนี้

“ข้าราชการ” หมายถึง ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตามมาตรา ๓๘ ค (๑) (๒) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๓ และลูกจ้างในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอุบลราชธานี

“ผลประโยชน์ทับซ้อน” หมายถึง ผลประโยชน์ส่วนบุคคลกับผลประโยชน์ส่วนรวมขัดกัน

ข้อ ๒ ให้ศึกษาธิการจังหวัดอุบลราชธานี เป็นผู้รักษาการตามประมวลจริยธรรมนี้

หมวด ๒ มาตรฐานจริยธรรม

มาตรฐานจริยธรรมเกี่ยวกับการปฏิบัติงานเพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนสำหรับข้าราชการ และลูกจ้างในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอุบลราชธานี

ข้อ ๓ ข้าราชการและลูกจ้างในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอุบลราชธานีทุกคน มีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมาย เพื่อรักษาประโยชน์ส่วนรวม อำนวยความสะดวก และให้บริการแก่ผู้มาติดต่อราชการตามหลักธรรมาภิบาลและจะต้องยึดมั่นในผลประโยชน์ส่วนรวม โดย

๓.๑ กำหนดให้ข้าราชการ และลูกจ้างทุกคนต้องปฏิบัติดังนี้

๑) ข้าราชการ และลูกจ้างในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอุบลราชธานีทุกคน ต้องปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

๒) รายงานเรื่องเบาะแสการทุจริตประพฤติมิชอบให้ผู้บังคับบัญชาทราบ

๓) กำหนดขอบเขตความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่รัฐอื่นๆ ที่เข้ามาติดต่องานด้วย โดยตั้งอยู่บนฐานของความเป็นทางการ เพื่อหลีกเลี่ยงการถูกกล่าวหาการให้อภิสิทธิ์พิเศษเฉพาะคน

๔) แจ้งข้อเท็จจริงเกี่ยวกับผลประโยชน์ในด้านธุรกิจทั้งในนามของตนเอง และในนามของครอบครัว หลีกเลี่ยงจากการเข้าไปเกี่ยวข้องกับธุรกิจของครอบครัว

๕) ปฏิบัติต่อผู้มาติดต่องานอย่างเป็นธรรมเท่าเทียมกัน โดยปราศจากความเกรงกลัวอิทธิพลหรือให้อภิสิทธิ์แก่ผู้อื่น

๖) สร้างความเข้าใจในการปฏิบัติตามข้อกำหนดของกฎหมายการป้องกันการทุจริต และนโยบายต่างๆ ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการทุจริต เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน

๗) ขอคำปรึกษาผู้บังคับบัญชา ผู้อำนวยการกลุ่ม หัวหน้างานหากมีข้อสงสัยในการปฏิบัติงานตามหน้าที่

๘) จงรักภักดีต่อหน่วยงานและมีจิตใจหาหาญ ยึดผลประโยชน์สูงสุดของหน่วยงาน

๓.๒ ห้ามข้าราชการ และลูกจ้างทุกคนปฏิบัติในสิ่งต่อไปนี้

๑) ห้ามรับของขวัญหรือของที่ระลึกหรือทรัพย์สินใด ๆ จากผู้มาติดต่อราชการกับตน

๒) ห้ามใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่ราชการแสวงหาผลประโยชน์ รับรางวัลจากเจ้าหน้าที่รัฐอื่น ที่มาติดต่องานซึ่งตนเองได้ทำไปโดยหน้าที่

๓) ห้ามมิให้อาศัยหรือยอมให้ผู้อื่นอาศัยอำนาจและหน้าที่ราชการของตนไม่ว่าจะโดยตรงหรือโดยอ้อมหาประโยชน์ให้แก่ตนเองหรือผู้อื่น รับรางวัลจากผู้ใดในการละเว้นการกระทำตามหน้าที่ของตน ซึ่งควรต้องกระทำตามหน้าที่

๔) ห้ามรับรางวัลใด ๆ ที่เป็นการแสดงหรือการโน้มน้าวให้ละเว้นการเลือกไม่ปฏิบัติต่อบุคคลใดที่เกิดจากการทำหน้าที่ของตนเอง

๕) ห้ามกระทำโดยการจงใจหรือตั้งใจในการแก้ไขหรือกรอกข้อความอันเป็นเท็จทำให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ

๖) ห้ามรับเชิญงานเลี้ยงหรือห้ามการรับเชิญไปรับประทานอาหารจากผู้มาติดต่อราชการ เพื่อป้องกันการถูกกล่าวหา

๗) ห้ามรับของขวัญจากผู้ใดที่มาติดต่องานด้วย ไม่ว่าด้วยเหตุผลใดหรืองานเลี้ยงสังสรรค์ตามเทศกาลใดก็ตาม

- ๘) ห้ามเชิญผู้ใดที่มามีติดต่องานด้วย เข้ามาเกี่ยวข้องของในงานจัดเลี้ยงที่ตนดำเนินการอยู่
- ๙) ห้ามรับจ้างหรือรับค่าตอบแทนการจ้างงานเป็นค่าล่วงเวลา เว้นแต่ได้รับความเห็นชอบจากผู้มีอำนาจ
- ๑๐) ห้ามลงทุนในธุรกิจกับผู้ใดที่ติดต่องานด้วยกับตนเองอยู่
- ๑๑) ห้ามมีผลประโยชน์ร่วมกันกับร้านค้า เช่น เป็นหุ้นส่วนหรือเป็นกรรมการ เป็นต้น ในการซื้อของก็ซื้อจากร้านค้าที่มีส่วนได้เสียนี้ในราคาแพงและคุณภาพต่ำ
- ๑๒) ห้ามรับค่าตอบแทน (commission) หรือเงินส่วนแบ่งโดยทุจริต (kickback) อื่น ๆ จากผู้รับสัญญาที่เกิดจากการให้บริการหรือสิ่งของใด ๆ
- ๑๓) ห้ามใช้ความสัมพันธ์เอาอกเอาใจแก่ผู้ใดที่ติดต่องานด้วยจนเกิดเหตุอันควร ด้วยการปฏิบัติในเชิงให้อภิสิทธิ์หรือชอบพอเป็นพิเศษ
- ๑๔) ห้ามดื่มสุราหรือของมึนเมาในสถานที่ราชการ
- ๑๕) ห้ามจัดประชุมอย่างเป็นทางการหรือเพื่อจัดการต่อรองกับผู้รับสัญญา ในสถานที่ของหน่วยงาน หรือใช้สถานที่ทำงานของผู้รับสัญญา เว้นแต่มีเหตุผลที่จำเป็นต้องทำเช่นนั้น
- ๑๖) ห้ามรับเงินกู้ยืมไม่ว่าโดยมีประกันหรือไม่มีประกันจากผู้รับสัญญาที่ติดต่องานด้วย
- ๑๗) ห้ามไม่ให้รับจ่ายค่าใช้จ่ายส่วนตัวใด ๆ จากผู้รับสัญญา
- ๑๘) ห้ามให้ผลประโยชน์ส่วนตัวเข้ามาแทรกแซงการทำงานตามหน้าที่ในความรับผิดชอบ
- ๑๙) ห้ามทำลายหรือสร้างความเสื่อมเสียแก่หน่วยงาน เช่น ให้คำชี้แนะแก่ผู้รับสัญญาในทางที่ผิดตรงประโยชน์หรือชี้แนะช่องโหว่ในสัญญาให้ผู้รับสัญญา ทั้งนี้ไม่ว่าจะได้รับรางวัลตอบแทนหรือไม่ได้รับรางวัลตอบแทนก็ตาม
- *๒๐) ห้ามสูบบุหรี่/บุหรี่ไฟฟ้า หรือเสพสารเสพติดอื่นใด ในสถานที่ราชการ

หมวด ๓ ส่วนที่ ๑ กลไกและการบังคับใช้

ประมวลจริยธรรมเกี่ยวกับการปฏิบัติงานเพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน

ข้อ ๔ ให้ศึกษาธิการจังหวัดอุบลราชธานี มีหน้าที่ควบคุม กำกับให้มีการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้อย่างทั่วถึงและจริงจัง โดยมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

- ๑) ประชุม สัมมนา เพื่อให้ความรู้เรื่องการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนแก่ข้าราชการ
- ๒) ปรับปรุงขั้นตอนการปฏิบัติงานหรือระเบียบเพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน
- ๓) ดำเนินการเผยแพร่ ปฐกฐัง ส่งเสริม ยกย่องข้าราชการที่เป็นแบบอย่างที่ดีและติดตามสอดส่องการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้อย่างสม่ำเสมอ
- ๔) ให้ความช่วยเหลือและดูแลข้าราชการซึ่งปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้มิให้ถูกกลั่นแกล้งหรือถูกใช้อำนาจโดยไม่เป็นธรรม อันมีผลกระทบต่อการแต่งตั้ง โยกย้าย เลื่อนขั้นเงินเดือน การตั้งกรรมการสอบสวนวินัย หรือกระทบต่อสิทธิหน้าที่ของข้าราชการผู้นั้น เว้นแต่จะได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการจริยธรรมแล้ว
- ๕) อื่นๆ ตามที่เห็นสมควร

ข้อ ๕ ให้ศึกษาธิการจังหวัดอุบลราชธานี แต่งตั้งคณะกรรมการประมวลจริยธรรมขึ้น เพื่อควบคุม กำกับ ให้มีการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้ประกอบด้วย

- ๑) รองศึกษาธิการจังหวัดอุบลราชธานี เป็นประธานกรรมการ
 - ๒) ผู้อำนวยการกลุ่มทุกกลุ่ม เป็นกรรมการ
 - ๓) ผู้อำนวยการหน่วยตรวจสอบภายใน เป็นกรรมการ/เลขานุการ
 - ๔) นิติกร เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
- กรรมการประมวลจริยธรรมเกี่ยวกับการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนต้องไม่เคยถูกลงโทษทางวินัยมาก่อน

ข้อ ๖ คณะกรรมการประมวลจริยธรรมเกี่ยวกับการปฏิบัติเพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑) ควบคุม กำกับ ส่งเสริมและให้คำแนะนำในการใช้บังคับประมวลจริยธรรม
เกี่ยวกับการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน

๒) สอดส่องดูแลให้มีการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้ ในกรณีที่มีข้อสงสัย
หรือมีข้อร้องเรียนว่ามีการฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมเกี่ยวกับการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน
ให้ส่งเรื่องให้ศึกษาธิการจังหวัดอุบลราชธานีปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้โดยเร็ว

๓) ให้คณะกรรมการการจริยธรรมหรือผู้ที่คณะกรรมการการจริยธรรมมอบหมาย
มีอำนาจหน้าที่ ขอให้กระทรวง กรม หน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ
หรือห้างหุ้นส่วน บริษัท ชี้แจงข้อเท็จจริง ส่งเอกสารและหลักฐานที่เกี่ยวข้อง ส่งผู้แทนหรือ
บุคคลในสังกัด มาชี้แจงหรือให้ถ้อยคำเกี่ยวกับเรื่องที่สอบสวน

๔) คุ้มครองข้าราชการซึ่งปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้อย่างตรงไปตรงมามี
ให้ผู้บังคับบัญชาใช้อำนาจ โดยไม่เป็นธรรมต่อข้าราชการผู้นั้น

๕) ให้ประสานและกำกับติดตามการดำเนินงานของคณะกรรมการสนับสนุน
การบริหารงานสำนักงานที่มีคุณธรรมและความโปร่งใสในระบบราชการ เพื่อทำงานที่สอดคล้อง
รับกันตามวัตถุประสงค์

หมวด ๓ ส่วนที่ ๒ ระบบบังคับใช้ประมวลจริยธรรม

ข้อ ๓/ การฝ่าฝืนมาตรฐานจริยธรรมของประมวลจริยธรรมเกี่ยวกับการปฏิบัติงานเพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนตามความในหมวด ๒ อาจเป็นความผิดวินัยตามกฎหมายว่าด้วยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๓/ และที่แก้ไขเพิ่มเติมระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ. ๒๕๔๓/ และหรือระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยลูกจ้างประจำของส่วนราชการ พ.ศ. ๒๕๓๓/ ให้ผู้บังคับบัญชา พิจารณาดำเนินการทางวินัย ตามควรแก่กรณี